

Міністерство
фінансів
України

Common Reporting Standard (CRS):

презентація для ПАРД
15 червня 2023

Імплементация CRS: структура законодавства

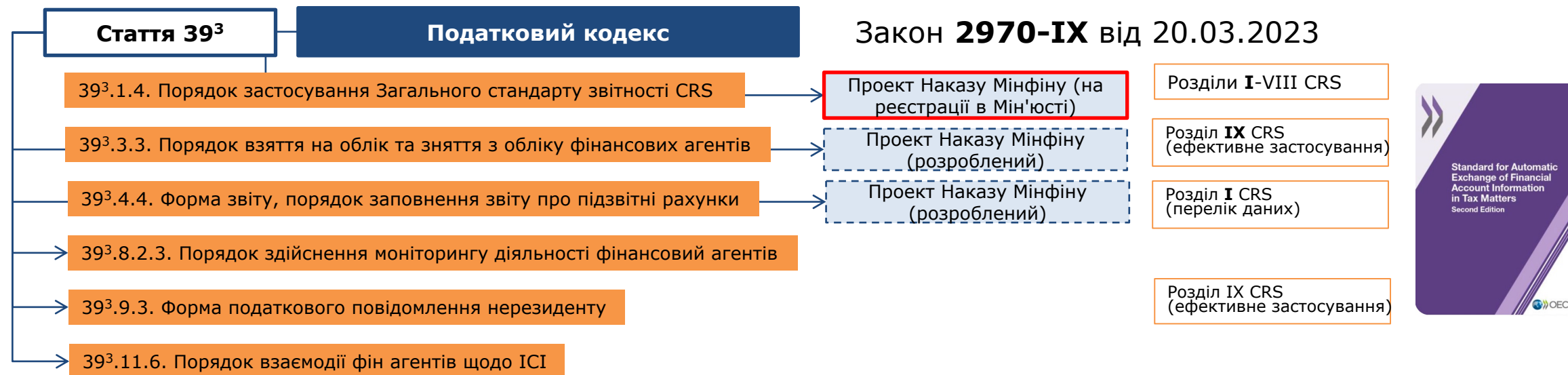
Міжнародний елемент

Багатостороння угода компетентних органів про автоматичний обмін інформацією про фінансові рахунки (Багатостороння угода CRS) підписана ДПС в серпні 2022 (не набрала чинність):

- **Розділ II:** яка інформація про фінансові рахунки підлягає передачі юрисдикціям-партнерам. **Пункт 2 Розділу II угоди дублює пункт А розділу I Стандарту**
- Містить пряме посилання на CRS та обов'язок імплементатії стандарту в законодавство
- **Обов'язки ДПС** перед компетентними органами юрисдикцій-партнерів

CRS включає Коментарі до нього (є невід'ємною частиною Стандарту та обов'язкові для застосування при його тлумаченні)

Національний елемент

Фінансовий агент. Фінансова Установа. Підзвітна Фінансова Установа

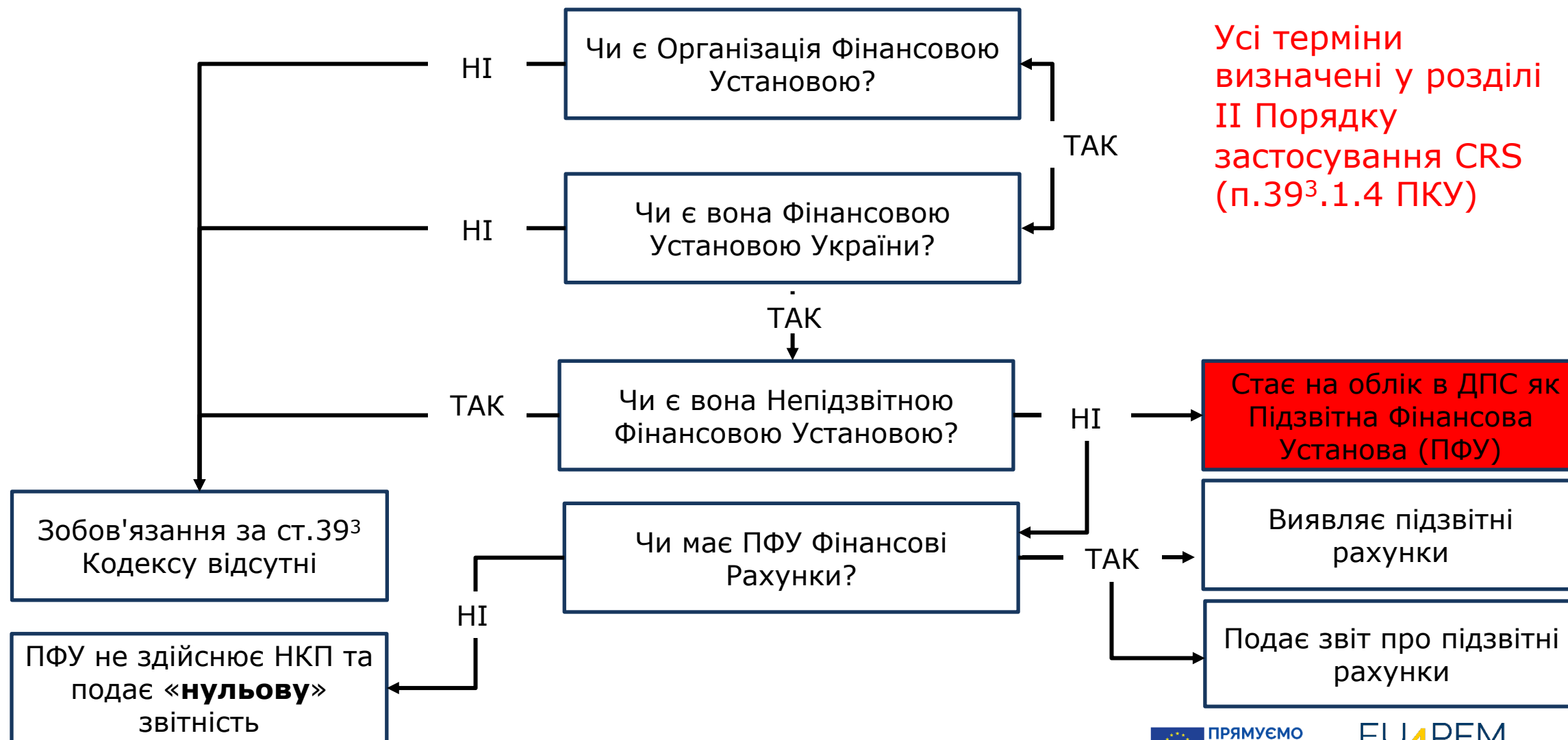
- Підпункти 14.1.257¹ статті 14 Податкового кодексу:

фінансовий агент - будь-яка особа (крім фізичної особи), яка відповідає визначенню звітної фінансової установи України, у значенні, наведеному в Угоді FATCA, **та/або підзвітної фінансової установи відповідно до Багатосторонньої угоди CRS та Загального стандарту звітності CRS**, та яка відповідно до цього Кодексу та інших актів законодавства, ухвалених на виконання положень Угоди FATCA та Багатосторонньої угоди CRS, зобов'язана застосовувати заходи належної комплексної перевірки до фінансових рахунків, подавати звіт про підзвітні рахунки до контролюючого органу, виконувати інші обов'язки та нести відповідальність за порушення цих обов'язків у порядку, встановленому законом.

*Регулятори ринків фінансових послуг у межах повноважень, визначених законодавчими актами у сфері регулювання діяльності з надання фінансових послуг, встановлюють **переліки небанківських фінансових установ**, які зобов'язані виконувати обов'язки фінансових агентів відповідно до вимог Угоди FATCA. Для цілей виконання вимог Угоди FATCA не є фінансовими агентами особи, визначені в Додатку II до Угоди FATCA.*

Для цілей Багатосторонньої угоди CRS особи, які зобов'язані виконувати обов'язки фінансових агентів (є підзвітними фінансовими установами), **визначаються відповідно до правил зазначеної Угоди, Загального стандарту звітності CRS та нормативно-правових актів** центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну фінансову політику, для реалізації Багатосторонньої угоди CRS.

Як Організації визначити статус для цілей CRS

Фінансова Установа

- Депозитарна Установа
- Кастодіальна Установа
- Інвестиційна Компанія
- Визначена Страхова Компанія

Підзвітна Фінансова Установа –

Фінансова Установа України **крім Непідзвітної Фінансової Установи**

Непідзвітна Фінансова Установа

Див. розділ II Порядку застосування CRS

- **Організація** – будь-яке правове утворення (з чи без статусу юридичної особи). Для цілей CRS усе, що не є фізичною особою, це завжди – організація.
- Організація визначає свій статус для CRS самостійно. Цей статус не залежить від того, чи є особа фінансовою установою (має ліцензію) відповідно до законодавства у сфері регулювання фін. послуг. **Потрібна реєстрація в ДПС.**
- **УВАГА!** Одна організація може одночасно відповідати визначенню **для кількох видів** Фінансових Установ та **мати різні види** Фінансових Рахунків.
- **З якої дати здійснювати** належну комплексну перевірку (НКП) рахунків для фін. установ, які будуть створені після 1 липня 2023 – врегульовано **в розділі XI Порядку застосування CRS.**

- Термін «Кастодіальна Установа» визначений як будь-яка Організація, яка здійснює зберігання (утримання) Фінансових Активів на користь інших в якості суттєвої частки своєї господарської діяльності.
- Організація здійснює зберігання (утримання) Фінансових Активів на користь інших в якості суттєвої частки своєї господарської діяльності, якщо валовий дохід Організації, що відноситься до зберігання (утримання) Фінансових Активів та пов'язаних з цим фінансових послуг, **дорівнює або перевищує 20% валового доходу** Організації протягом коротшого з таких періодів: (1) три попередні календарні роки, що передують року, у якому якому проводиться визначення; або (2) період, протягом якого така Організація існує.
- «Дохід, що відноситься до зберігання Фінансових Активів та пов'язаних з цим фінансових послуг» включає:
 - плату за зберігання, ведення рахунку, а також транзакційні збори;
 - комісії та збори, отримані за виконання та оцінювання транзакцій з цінними паперами щодо Фінансових Активів, що зберігаються;
 - дохід, отриманий від надання кредиту клієнтам щодо Фінансових Активів, що зберігаються (або придбані завдяки такому наданню кредиту);
 - дохід, отриманий на різниці між ціною попиту (бід) та пропозиції (аск) щодо Фінансових Активів, що зберігаються; а також
 - плату за надання фінансових консультативних послуг щодо Фінансових Активів, що зберігаються (або можуть потенційно зберігатись) Організацією; та
 - плату за депозитарно-розрахункове обслуговування.

Кастодіальна Установа. Депозитарна діяльність депозитарної установи

- Юридичні особи, що здійснюють депозитарну діяльність депозитарної установи (ведуть рахунки в цінних паперах для депонентів), можуть відповідати визначенню Кастодіальної Установи, оскільки за характером діяльності ці організації здійснюють зберігання Фінансових Активів, які належать іншим особам.
- Для того, щоб віднести організацію до категорії «Кастодіальна Установа» діяльність зі зберігання (утримання) Фінансових Активів на користь інших повинна складати суттєву частку господарської діяльності (понад 20% валових доходів) організації (див. коментар вище).

Кастодіальна Установа. Брокерська та субброкерська діяльність

- Інвестиційні фірми, які відповідно до Закону України «Про ринки капіталу та організовані товарні ринки» вчиняють правочини з фінансовими інструментами від імені або для клієнта (субброкерська та брокерська діяльність), **не вважаються такими, що зберігають Фінансові Активи для інших осіб**, якщо у таких правочинах цінні папери зараховуються на рахунки в цінних паперах клієнтів, а не на рахунок в цінних паперах інвестиційної фірми як депонента. Відповідно, виключно така діяльність не веде до визнання інвестиційної фірми Кастодіальною Установою.
- **Однак інвестиційна фірма може підпадати під визначення Фінансової Установи, якщо вона відповідає критеріям Інвестиційної Компанії** (див. далі).
- Не є зберіганням Фінансових Активів також укладення інвестиційною фірмою деривативних контрактів від імені або для клієнта, якщо інвестиційна фірма під час укладення контракту виступає посередником та не є стороною деривативного контракту.

Кастодіальна Установа. Діяльність зі зберігання активів ІСІ/ активів пенсійних фондів

- Відповідно до Закону України «Про інститути спільного інвестування», активи інституту спільного інвестування можуть включати, зокрема, цінні папери, корпоративні права, майнові права і вимоги та інші активи, передбачені законами та нормативно-правовими актами НКЦПФР.
- **Зберігання активів ІСІ у вигляді цінних паперів здійснює банк або юридична особа, що має ліцензію на здійснення депозитарної діяльності зберігача цінних паперів (депозитарної установи)**, видану НКЦПФР в установленому порядку.
- Депозитарна установа з ліцензією на діяльність зі зберігання активів інститутів спільного інвестування може відповідати критеріям Кастодіальної Установи, якщо для неї діяльність зі зберігання Фінансових Активів є суттєвою (див. коментар щодо структури доходів). Зокрема, активи ІСІ можуть складатись з Фінансових Активів і рахунок, на якому вони зберігаються може вважатись Кастодіальними Рахунком. **Грошові кошти не є Фінансовими Активами.**
- Проте в установи, яка здійснює діяльність зі зберігання активів ІСІ, **може не виникати зобов'язань зі здійснення НКП щодо фінансових рахунків, якщо усі власники відповідних Кастодіальних Рахунків (КУА та ІСІ) також є Фінансовими Установами.**
- Якщо діяльність зі зберігання активів ІСІ поєднується з іншою діяльністю (наприклад, з банківською), то відповідна організація (банк) може вважатись ПФУ за ознаками іншого виду Фінансової Установи (бути Депозитарною Установою), навіть якщо вона не є Кастодіальною Установою.
- **Зберігачем пенсійного фонду є банк**, тому така організація є Фінансовою Установою для цілей Стандарту незалежно від того, чи відповідає вона визначенню Кастодіальної Установи.

- Термін «**Інвестиційна Компанія**» означає будь-яку Організацію:
 - (а) яка під час власної господарської діяльності переважно здійснює один або декілька із зазначених нижче видів діяльності або операцій **на користь чи від імені замовника**:
 - 1) торгівля інструментами грошового ринку (чеками, векселями, депозитними сертифікатами, деривативами тощо); іноземною валютою; інструментами, базовим показником яких є курс обміну, відсоткова ставка та індекси; обіговими цінними паперами; або товарними ф'ючерсами;
 - 2) **управління індивідуальним та колективним портфелем** цінних паперів; або
 - 3) інвестування, адміністрування чи **управління Фінансовими Активами або грошовими коштами** в інший спосіб від імені інших осіб; **або**
 - (б) валовий дохід якої **переважно відноситься до інвестування**, реінвестування **у Фінансові Активи** або торгівлі Фінансовими Активами, **якщо Організація перебуває під управлінням іншої** Організації, яка є Депозитарною Установою, Кастодіальною Установою, Визначеною Страховою Компанією або Інвестиційною Компанією, визначеною в абзаці (а) вище.
- Отже для цілей Стандарту існує два типи Інвестиційних Компаній:
 - **тип А** – це Організації, які самостійно здійснюють види діяльності, передбачені пунктами (1) – (3) абзацу (а) з визначення вище;
 - **тип Б** – це Організації, які переважно отримують дохід від інвестування у Фінансові Активи, та якими управляють інші Фінансові Установи, у тому числі Інвестиційна Компанія типу А.

- **Інвестиційними Компаніями типу А є:**
 - Компанії з управління активами (управління активами ІСІ та недержавних пенсійних фондів)
 - **Можуть бути (але не обов'язково): інвестиційні фірми**
- **Інвестиційними Компаніями типу Б можуть бути (потрібен аналіз діяльності організації):**
 - Корпоративні інвестиційні фонди
 - Пайові інвестиційні фонди
 - Недержавні пенсійні фонди

- Інвестиційна фірма (ІФ) має право поєднувати діяльність з торгівлі фінансовими інструментами з визначеними законом видами додаткових послуг. Для ІФ операції з фінансовими інструментами **є виключним видом діяльності, крім випадків, передбачених законом.**
- Враховуючи можливість поєднання ІФ певних видів діяльності, її класифікація як Фінансової Установи повинна здійснюватися з урахуванням фактичної діяльності організації. **Діяльність ІФ може мати ознаки Інвестиційної Компанії та/або Кастодіальної Установи.**
- Під час проведення аналізу операцій ІФ щодо відповідності визначенню терміну Інвестиційна Компанія за типом А важливо враховувати, що кожен з видів діяльності, характерних для Інвестиційної Компанії типу А, повинен **здійснюватися на користь або від імені третіх осіб (замовника).** Відтак, здійснення **дилерської діяльності** не відноситься до діяльності Інвестиційної Компанії типу А, оскільки дилер вчиняє правочини від свого імені та за власний рахунок.
- **Субброкерська діяльність, брокерська діяльність, та діяльність з управління портфелем** фінансових інструментів, що здійснюється на користь клієнтів інвестиційної фірми, може вести до визначення останньої Інвестиційною Компанією типу А, **якщо така діяльність є для інвестиційної фірми переважною господарською діяльністю (складає понад 50% доходів ІФ).**
- **Інвестиційне консультування, андеррайтинг та діяльність з розміщення з або без надання гарантій** не веде до визнання інвестиційної фірми Інвестиційною Компанією, якщо фірма не поєднує ці види діяльності з іншими операціями.

«Фінансовий Рахунок» - це рахунок, який ведеться Фінансовою Установою, і цей термін охоплює:

- Депозитні Рахунки;
- Кастодіальні Рахунки;
- частки в капіталі та у боргових зобов'язаннях в певних Інвестиційних Компаніях;
- Страхові Договори з Викупною Сумою; а також
- Договори Ануїтету.

Однак термін «Фінансовий Рахунок» не охоплює жодного рахунку, що є Виключеним Рахунком, і таким чином, не підлягає процедурам належної комплексної перевірки, які застосовуються для цілей визначення Підзвітних Рахунків серед Фінансових Рахунків (наприклад, до нього не застосовується вимога щодо отримання документів самостійної оцінки).

Яка Фінансова Установа «веде» Фінансовий Рахунок

Вид Фінансового Рахунку	Хто «веде» рахунок та застосовує заходи НКП	Хто подає звітність
Кастодіальний Рахунок	Фінансова Установа, яка утримує (зберігає) активи на рахунку. Якщо власником активів виступає інша Фінансова Установа, яка їх утримує на користь клієнта, тоді такий Кастодіальний Рахунок веде ця інша Фінансова Установа	Фінансова Установа, яка веде рахунок
Депозитний Рахунок	Фінансова Установа, яка зобов'язана здійснювати виплати щодо рахунку (окрім агента Фінансової Установи, незалежно від того, чи такий агент є Фінансовою Установою)	Фінансова Установа, яка веде рахунок
Частка в капіталі або у боргових зобов'язаннях Фінансової Установи, що становить частку Фінансовий Рахунок	Для ІСІ, які є ПФУ, - КУА, але обов'язки щодо НКП покладаються на депозитарну установу, яка веде рахунок в цінних паперах для депонента-інвестора (див. п.39 ³ .11 ст.39 ³ Кодексу); Для пенсійного фонду – сам фонд, але обов'язок щодо здійснення НКП може покладатись на адміністратора фонду в договірному порядку; Для інших випадків – сама Фінансова Установа	Для ІСІ, які є ПФУ, - КУА В інших випадках – сама ПФУ
Договір Страхування з Викупною Сумою, Договір Ануїтету	Фінансова Установа, яка зобов'язана здійснювати виплати за договором.	Фінансова Установа, яка зобов'язана здійснювати виплати за договором.

- Термін «Кастодіальний Рахунок» означає рахунок (відмінний від Договору Страхування або Договору Ануїтету), **на якому зберігається (утримується) один або кілька Фінансових Активів** на користь іншої особи.
- Термін «**Фінансовий Актив**» включає:
 - цінний папір (наприклад, частку акцій корпорації; партнерство або частку бенефіціарного власника у партнерстві чи трасті з широкою участю або публічному партнерстві чи трасті; боргові розписки, облігації, боргові зобов'язання або інший документ, що засвідчує боргове зобов'язання);
 - частку у партнерстві,
 - продукцію,
 - своп (наприклад, свопи, базовим активом (показником) яких є процентні ставки, валюта, різниця процентних ставок, максимальні процентні ставки, мінімальні процентні ставки, продукція, свопи на акції, індекс акцій та подібні угоди),
 - Договір Страхування або Договір Ануїтету, або
 - будь-яку частку (включаючи ф'ючерсний або форвардний контракт чи опціон) у цінному папері, участі у партнерстві, продукції, свопі, Договорі Страхування або Договорі Ануїтету.
- Термін «Фінансовий Актив» не включає неборгову пряму частку у нерухомому майні.

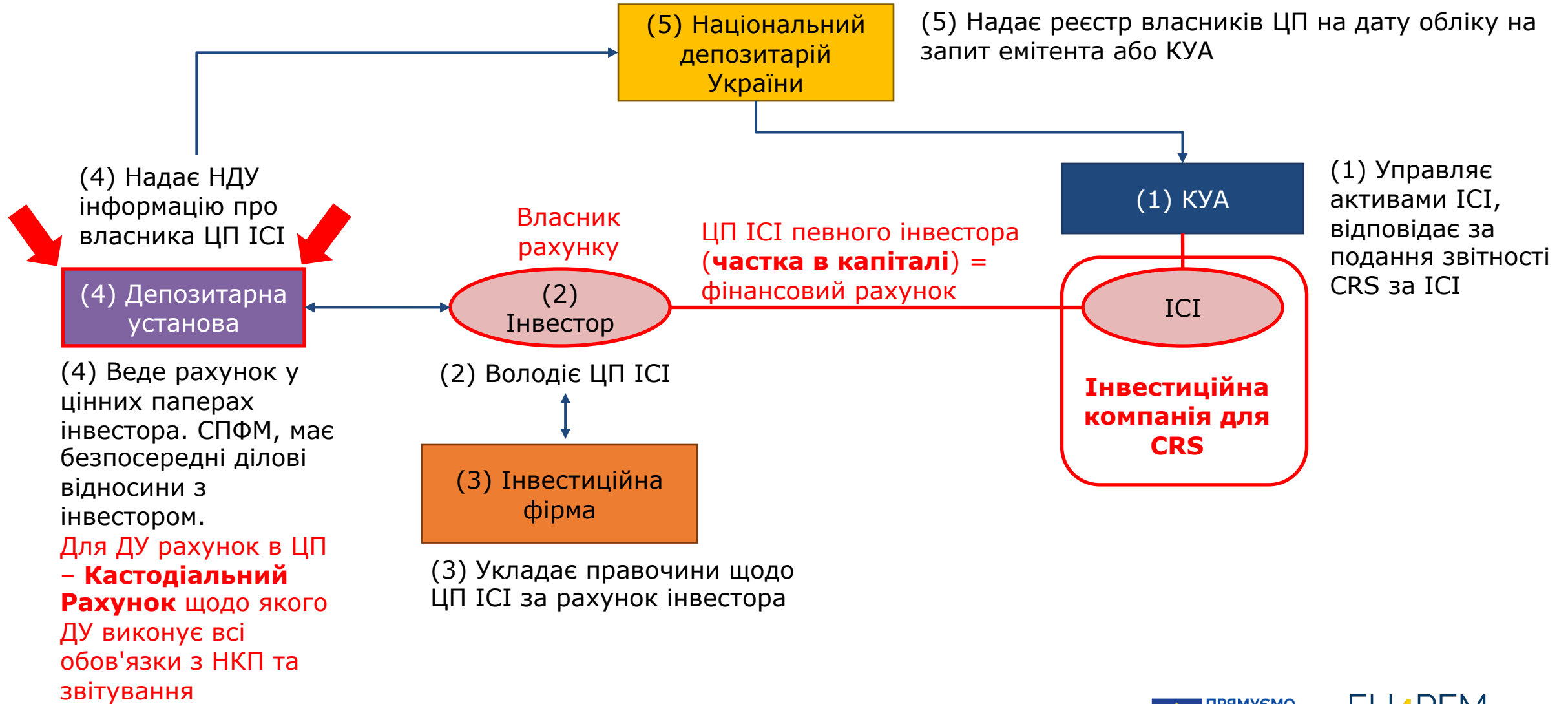
- **Рахунок у цінних паперах депонента**, який відкривається депозитарною установою на підставі договору про обслуговування рахунка в цінних паперах власнику цінних паперів, співвласникам цінних паперів, є Кастодіальним Рахунком, на якому зберігаються Фінансові Активи (цінні папери).
- **Рахунок умовного зберігання в цінних паперах** (далі - рахунок ескроу в цінних паперах) може бути Кастодіальним Рахунком. Проте, правовий режим умовного зберігання Фінансових Активів може вплинути на визначення особи або переліку осіб, яка (які) мають майнові права щодо Фінансових Активів на рахунку, щодо доходів за рахунком, та, відповідно, **хто є Власниками Рахунку**. Такий рахунок ескроу **може вважатись Виключеним Рахунком** (його не потрібно перевіряти та звітувати за ним), якщо рахунок відповідає критеріям, переліченим у розділі II Порядку застосування CRS.
- **Не є Кастодіальним Рахунком** передання ІФ-мі (управителю) фінансових інструментів та коштів в управлінні **на підставі договору про управління фінансовими інструментами**:
 - ІФ – управитель розпоряджається цінними паперами в інтересах депонента за рахунком. Управитель реалізує права щодо управління наданими активами через призначення його керуючим рахунку у цінних паперах депонента – установника управління. **Відповідно, сам рахунок в цінних паперах не є таким, що належить іншій Фінансовій Установі.**
 - Управитель (Інвестиційна Фірма) не веде окремий Кастодіальний Рахунок для установника управління, та не є Власником Рахунку щодо рахунку в цінних паперах, на якому зберігаються активи в управлінні.
 - Відтак, обов'язок щодо здійснення НКП та звітування за кожен Кастодіальний Рахунок (рахунок в цінних паперах) **покладається на відповідну депозитарну установу**, яка здійснює депозитарну діяльність.

Частка в капіталі або боргових зобов'язаннях Інвестиційної Компанії

- Фінансовий Рахунок у випадку Інвестиційної Компанії включає будь-яку частку в капіталі або у боргових зобов'язаннях Фінансової Установи.
- Незалежно від вищевикладеного термін «Фінансовий Рахунок» не включає будь-яку частку в капіталі або у боргових зобов'язаннях в Організації, яка є Інвестиційною Компанією, **виключно на тій підставі, що вона надає консультації з інвестування та діє від імені або управляє портфелями для і діє від імені клієнта з метою інвестування, управління або адміністрування щодо Фінансових Активів, депонованих від імені клієнта, у Фінансовій Установі, що не є такою Організацією.**
- Виходячи з коментаря до визначення «Інвестиційної Компанії», Інвестиційною Компанією є фонд, траст або будь-яке інше правове утворення, в яке інвестують (придбавають частку) з метою отримання прибутку від інвестування в Фінансові Активи або операцій з ними.
- Оскільки Інвестиційна Фірма здійснює операції з Фінансовими Активами на користь інших осіб, за що отримує винагороду за договором, доходи та прибуток ІФ не виникає у зв'язку зі здійсненням діяльності з інвестування в Фінансові Активи. Тому учасники або акціонери ІФ не інвестують в ІФ з тих же міркувань, з яких, наприклад, інвестори ІСІ інвестують кошти в ІСІ.
- Отже для цілей Стандарту, хоч ІФ і може бути Фінансовою Установою, вона проте не має «Фінансових Рахунків» у вигляді частки в капіталі і не зобов'язана застосовувати заходи належної перевірки для визначення підзвітності часток в статутному капіталі самої ІФ (перевіряти власних акціонерів або учасників). **ІФ може вести інші види Фінансових Рахунків (наприклад, Кастодіальні Рахунки).**

ПФУ, які здійснюють депозитарну діяльність депозитарної установи (п.39-3.11 ст.39 ПКУ)

Звітування за різними видами Фінансових Рахунків

Кастодіальний Рахунок	Частка в Капіталі
<p>- Щодо клієнтів - ім'я, адресу, юрисдикцію (юрисдикції) резидентства, ІПН та дату і місце народження (для фізичної особи) кожної Підзвітної Особи, яка є Власником Рахунку щодо рахунку, - Щодо клієнта – організації, у якої КБВ – резиденти України: у випадку будь-якої Організації, яка є Власником Рахунку та яка після застосування процедур належної перевірки відповідно до розділів VII, VIII та IX визначена такою, що має одну чи більше Контролюючі Особи, які є Підзвітними Особами, – найменування, адресу, юрисдикцію (юрисдикції) резидентства та ІПН Організації, а також ім'я, адресу, юрисдикцію (юрисдикції) резидентства, ІПН та дату і місце народження кожної Підзвітної Особи</p>	
<p>Номер рахунку (або функціональний еквівалент у разі відсутності номера рахунку)</p>	
<p>Залишок чи вартість рахунку станом на кінець відповідного звітного календарного року або якщо рахунок був закритий протягом такого року, – на дату закриття рахунку</p>	
<p>- Загальну валову суму відсотків, загальну валову суму дивідендів та загальну валову суму іншого доходу, згенерованого стосовно активів на рахунку, які виплачено або зараховано на рахунок (або щодо рахунку) протягом календарного року, та - Загальну валову суму надходжень від продажу чи викупу Фінансових Активів, сплачених або зарахованих на рахунок протягом календарного року, щодо якого Підзвітна Фінансова Установа виступала як зберігач, брокер, номінальний утримувач або діяла іншим чином як агент Власника Рахунку</p>	<p>Загальну валову суму, сплачену або зараховану Власнику Рахунку щодо такого рахунку протягом календарного року, стосовно якого Підзвітна Фінансова Установа є боржником або дебітором, у тому числі сукупну суму будь-яких викупних виплат, сплачених Власнику Рахунку протягом календарного року чи іншого відповідного звітного періоду</p>

Порядок обміну інформацією щодо інвесторів ІСІ (п.39-3.11 ст.39-3 ПКУ)

Інвестор	Кількість ЦП ІСІ в одній ДУ	Депозитарна установа (ДУ), яка веде рахунок в ЦП	КУА	Норма закону
Інвестор 1	50	ДУ 1 перевіряє, чи ІСІ є ПФУ. ДУ 1 надає повідомлення про депонента - Інвестора 1 (ідентифікує його, вказує кількість ЦП, ІПН) для КУА	КУА визначає сукупну кількість ЦП Інвестора 1 (150), порівнює відомості, від ДУ 1 та ДУ 2. У разі розбіжностей, запитує документи у ДУ 1 та/ або ДУ 2. Якщо рахунок підзвітний, включає інформацію про нього до звіту	П. 39 ³ .11 Податкового кодексу; Стаття 11 Закону про AML/CFT; Стаття 61 Закону про ІСІ
	100	ДУ 2 перевіряє, чи ІСІ є ПФУ. ДУ 2 надає повідомлення про депонента - Інвестора 1 (ідентифікує його, вказує кількість ЦП, ІПН) для КУА		
Інвестор 2	100	ДУ 3 перевіряє, чи ІСІ є ПФУ. ДУ 3 надає повідомлення про депонента - Інвестора 2 (ідентифікує його, вказує кількість ЦП, ІПН) для КУА	КУА перевіряє чи у Інвестора 2 немає ЦП того ж ІСІ в іншій деп установі. Якщо рахунок підзвітний, включає інформацію про нього до звіту	П. 39 ³ .11 Податкового кодексу; Стаття 11 Закону про AML/CFT; Стаття 61 Закону про ІСІ
Інвестор 3	0 (продаж ЦП)	ДУ 4 перевіряє, чи ІСІ є ПФУ. ДУ 4 повідомляє КУА про продаж Інвестором 3 усіх ЦП в ІСІ («закриття» рахунка)	КУА включає в звіт відомості про закриття рахунка (вартість 0, дохід нарахований протягом періоду до дати закриття рахунка)	П. 39 ³ .11 Податкового кодексу
КУА отримає реєстр власників ЦП щодо ІСІ станом на 31.12. звітного року для звірки даних отриманих від усіх ДУ. Якщо є розбіжності, КУА робить запит ДУ				П. 39 ³ .11 Податкового кодексу

Порядок застосування CRS включає розділи I–VIII CRS з допустимими модифікаціями

Підпункти 39³.1.3-39³.1.4 статті 39³ Податкового кодексу:

39³.1.3. У цій статті поняття «заходи належної комплексної перевірки» означає:

- а) для цілей Угоди FATCA – заходи, визначені у Додатку 1 до Угоди FATCA;
- б) для цілей Багатосторонньої угоди CRS – **заходи, визначені у розділах II–VII Загального стандарту звітності CRS.**

39³.1.4. Центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну фінансову політику, встановлює порядок застосування Загального стандарту звітності CRS (далі – Порядок застосування CRS). **Правила Порядку застосування CRS включають положення розділів I–VIII Загального стандарту звітності CRS з урахуванням змін та доповнень, допустимих або передбачених зазначеним стандартом.**

Порядок застосування CRS (п.39⁻³.1.4 ПКУ)

CRS включає 9 Розділів:

- **Розділ I:** яка інформація подається у звітах підзвітних фін установ (ПФУ): **Мінфін затверджує форму та порядок** заповнення звіту про підзвітні рахунки
- **Розділи II-VII:** правила належної комплексної перевірки (НКП) для ПФУ (due diligence):
 - II – загальні вимоги
 - III – існуючі рахунки ФО
 - IV – нові рахунки ФО
 - V – існуючі рахунки організацій
 - VI – нові рахунки організацій
 - VII – спеціальні правила (документальні докази, агрегування рахунків)
- **Розділ VIII:** визначення термінів
- **Розділ IX:** визначає мінімальні вимоги до контролю за комплаєнсом фінансових установ з боку контролюючого органу – **вимоги реалізовані в ПКУ (ст. 39-3, 73, 75, 78)**

Порядок застосування Загального стандарту звітності та належної перевірки інформації про фінансові рахунки (проект)

- **Розділ I:** загальні положення: обов'язковість застосування коментарів під час тлумачення Порядку
- **Розділ II:** терміни, відповідає розділу VIII CRS
- **Розділ III:** відповідає розділу VIII CRS (загальні вимоги до збору інформації для ПФУ). Норми розділу II застосовуються з урахуванням Порядку заповнення та подання звіту про підзвітні рахунки
- **Розділ IV:** загальні вимоги до НКП, відповідає розділу II CRS
- **Розділи V-IX:** відповідають розділам III-VII CRS (НКП для існуючих та нових рахунків ФО та організацій)
- **Розділ X:** правила залучення ПФУ-ми третіх осіб для здійснення НКП та підготовки звітності
- **Розділ XI:** порядок виконання обов'язків ПФУ (містить порядок визначення дати, з якої обраховується 60-денний термін для реєстрації в ДПС)
- **Розділ XII:** містить важливі норми з коментаря (враховує положення директиви ЄС DAC2)

Врегулювання в законі основних питань, детальні правила – в підзаконних актах

- ПКУ регулює питання комплаєнсу та взаємодії фінансових агентів з контролюючими органами.
- Питання, врегульовані в Стандарті, не переносяться до ПКУ. ПКУ прямо посилається на Стандарт як на документ, який підлягає застосуванню. Сам Стандарт перенесений до Порядку застосування CRS з додатковими правилами, які його деталізують.
- «**Ширший підхід**» – фінансовим установам потрібно ідентифікувати резидентів усіх юрисдикцій (незалежно від того, чи юрисдикція приєдналась до Багатосторонньої угоди CRS та/або є партнером України з обміну), але подавати звіти тільки щодо рахунків, які є підзвітними для резидентів юрисдикцій – партнерів України.

Що передбачає «ширший підхід»

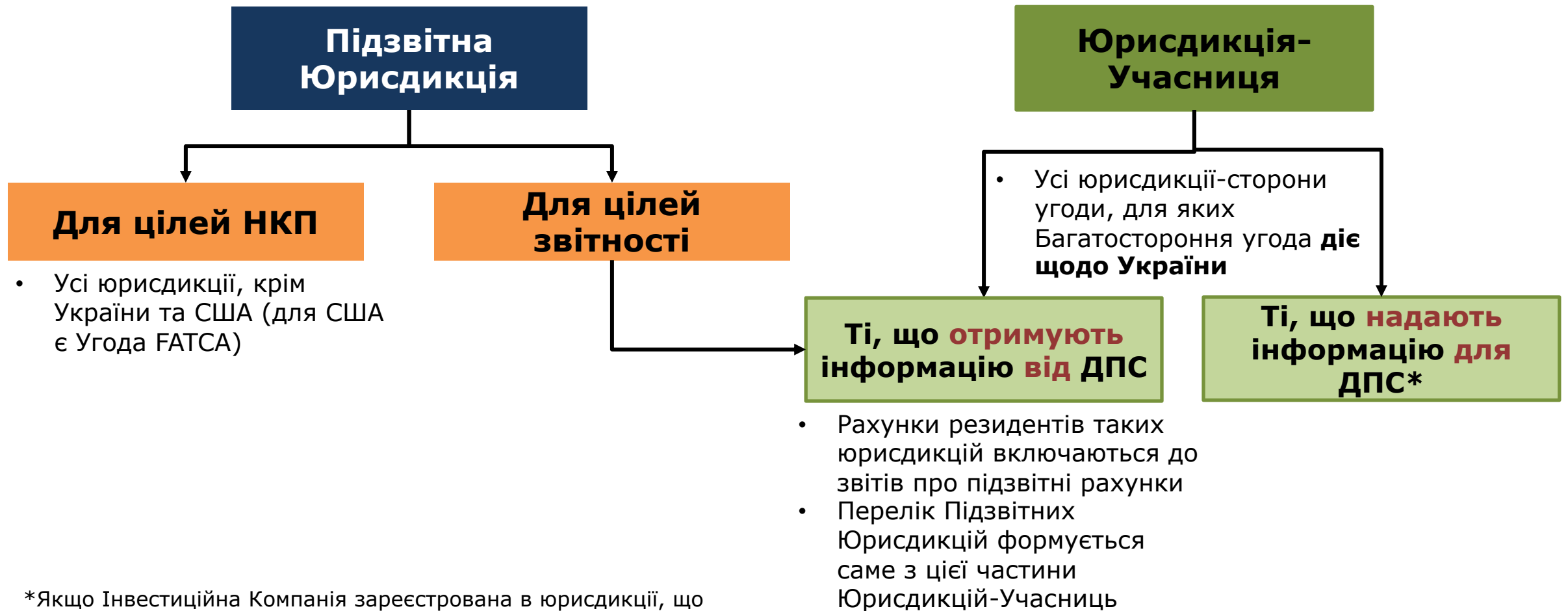
- «Ширший підхід» реалізовано у статті 39³ Податкового Кодексу України та у Проекті Порядку застосування CRS, а саме у визначенні терміну «Підзвітна Юрисдикція»:

Термін «Підзвітна Юрисдикція» означає: 1) для цілей здійснення процедур належної комплексної перевірки фінансових рахунків – **будь-яка юрисдикція, інша ніж Україна та Сполучені Штати Америки**; 2) для цілей подання звіту про підзвітні рахунки за певний звітний період – будь-яка юрисдикція, яка була включена до переліку Підзвітних Юрисдикцій у будь-який час протягом такого звітного періоду, за який подається звіт про підзвітні рахунки. До переліку Підзвітних Юрисдикцій включаються Юрисдикції-Учасниці, яким Державна податкова служба України зобов'язана надавати інформацію, визначену у розділі II Багатосторонньої угоди компетентних органів про автоматичний обмін інформацією про фінансові рахунки. Перелік Підзвітних Юрисдикцій оприлюднюється на офіційному вебсайті (вебпорталі) Державної податкової служби України.

Термін «Юрисдикція-Учасниця» означає будь-яку юрисдикцію, яка: 1) є стороною Багатосторонньої угоди компетентних органів про автоматичний обмін інформацією про фінансові рахунки, відповідно до якої вона зобов'язана надавати Компетентному органу (ДПС) інформацію, визначену у розділі II вказаної угоди; та 2) яка включена до переліку Юрисдикцій-Учасниць. До переліку Юрисдикцій-Учасниць включаються юрисдикції, для яких Багатостороння угода компетентних органів про автоматичний обмін інформацією про фінансові рахунки вважається такою, що почала діяти стосовно України відповідно до пункту 1(h) розділу 1 вказаної угоди, протягом звітного періоду. Перелік Юрисдикцій-Учасниць оприлюднюється на офіційному вебсайті (вебпорталі) Компетентного Органу (ДПС).

- Отже під час здійснення належної комплексної перевірки (due diligence) ПФУ потрібно буде визначати резидентство **усіх клієнтів**, незалежно від того, чи є вони резидентами країн включених до переліку Підзвітних Юрисдикцій, чи ні.
- **До звіту про підзвітні рахунки** включаються відомості лише про ті рахунки, які є підзвітними рахунками для резидентів юрисдикцій, які будуть включені до переліку Підзвітних Юрисдикцій, опублікованому на веб-порталі ДПС.

«Ширший підхід» схематично

*Якщо Інвестиційна Компанія зареєстрована в юрисдикції, що не входить до цього переліку, така компанія автоматично вважається «пасивною НФО»

З якого моменту організація вважається ПФУ?

Пункт 2 розділу XI Порядку застосування CRS:

Фінансова Установа України вважається Підзвітною Фінансовою Установою з дати, що визначається за наступними правилами:

- Для Організацій, що відповідають визначенню **Депозитарної Установи** та/ або **Кастодіальної Установи**, – з дати рішення регулятора ринку фінансових послуг про видачу ліцензії, що надає право здійснювати діяльність з надання відповідних видів фінансових послуг (для банку – з дати внесення відомостей про новостворений банк до Державного реєстру банків) [...]

...

Підрозділ 10 розділу XX Податкового кодексу:

53-1.3. Установити такі особливості застосування положень статті 39-3 цього Кодексу у частині, що стосується застосування Загального стандарту звітності CRS, протягом перехідного періоду:

1) фінансові агенти, **які станом на 30 червня 2023 року відповідають критеріям** підзвітних фінансових установ, зобов'язані стати на облік у контролюючому органі відповідно до пункту 39-3.3 статті 39-3 цього Кодексу **до 31 грудня 2023 року**;

2) за порушення, вчинені фінансовими агентами та власниками рахунків **до 31 грудня 2024 року включно**, штрафні (фінансові) санкції, передбачені пунктами 118-1.3-118-1.8 статті 118-1 цього Кодексу, **не застосовуються**, а за порушення, вчинені у період з 1 січня по 31 грудня 2025 року, - застосовуються у 0,5 розміру відповідного штрафу.

Подання заяви про взяття на облік ПФУ: ідентифікаційні дані

ЗАЯВА

про взяття на облік / зняття з обліку підзвітної фінансової установи

Тип заяви (оберіть тип заяви)	☒	про взяття на облік
	☐	про внесення змін про ПФУ
	☐	про зняття з обліку

Необхідне позначити знаком «√» або «X»

Тип Фінансової Установи (вказіть основний)	☒	Депозитарна Установа
	☐	Кастодіальна Установа
	☐	Визначена Страхова Компанія
	☐	Інвестиційна Компанія

Необхідне позначити знаком «√» або «X»

Тип Фінансової Установи вказується для цілей моніторингу та ведення статистики. Визначається за видом діяльності, який складає найбільшу частку в доходах установи

+ 1. Подання звітності за інші організації

Заявник подаватиме звіт про підзвітні рахунки за іншу Організацію - ПФУ, що не є юридичною особою (партнерство, траст, пайовий фонд чи інше правове утворення), або за корпоративний фонд?	☐	так ¹
	☒	ні

Необхідне позначити знаком «√» або «X»

Якщо ви подаєте звітність лише за себе, то у розділі 1 вкажіть «ні». Розділ 4 не заповнюється

2. Ідентифікаційні дані (з урахуванням змін)

2.1	Податковий (реєстраційний) номер ²	ЄДРПОУ
2.2	Найменування ³	АТ «Банк Київ»
2.3	Електронна адреса для листування	Ст.42-1 ПКУ

Подання заяви про взяття на облік ПФУ: поштова адреса

2.4. Поштова адреса заявника відрізняється від його зареєстрованого місцезнаходження?	☒	так
	☐	ні

Необхідне позначити знаком «✓» або «X»

Поштовий індекс Країна

Область

Район

Населений пункт

Тип вулиці

Вулиця

Будинок / Корпус Офіс/квартира

Рядок 2.4 заповнюється виключно якщо поштова адреса відрізняється від юридичної адреси

Подання заяви про взяття на облік ПФУ: контактна особа

3. Контактна особа⁴

3.1	Прізвище	
3.2	Ім'я	
3.3	По-батькові (за наявності)	
3.4	Номер телефону:	
3.5	Електронна пошта:	

Працівник, який відповідає за складання звітності. Дані потрібні ДПС для оперативного інформування ПФУ

4. Інші організації-ПФУ, за які заявник подає звіти про підзвітні рахунки⁵

№	Найменування організації	Код за ЄДРІСІ або інший ідентифікаційний номер	Організація змінює ПФУ, яка подає за неї звітність ⁶ (позначити знаком «√» або «X»)
...			

Розділ 4 **не заповнюється**, якщо ви не будете подавати звітність за інші ПФУ

5. Відомості про ПФУ, яка знімається з обліку⁷:

5.1. Реєстраційний номер ПФУ	
------------------------------	--

5.2. Підстава для зняття з обліку:		припинення ПФУ	Номер останнього звіту:	
		невідповідність ознакам ПФУ		
	Додатки:			
	№	Опис документів		
...				

Розділ 5 заповнюється, якщо ви подаєте заяву про зняття з обліку

Перелік ПФУ, що оприлюднюється ДПС

10. До Переліку ПФУ включаються такі дані про кожну ПФУ:

10.1. **Ідентифікаційні дані** – реєстраційний номер та повне найменування;

10.2. **Реєстраційні дані** – дата взяття на облік особи як ПФУ, дата зняття особи з обліку як ПФУ; для ПФУ, які стали на облік для подання звітів про підзвітні рахунки за інші Організації-ПФУ, додатково включаються відомості про дату внесення запису про «заміну ПФУ, яка подає звітність за Організацію-ПФУ»;

10.3. **Дані контактної особи** (у тому числі посадової особи) ПФУ, відповідального за складання та подання звітів про підзвітні рахунки; номер телефону та електронна пошта контактної особи;

10.4. **Інші дані** – поштова адреса заявника (якщо відрізняється від зареєстрованого місцезнаходження); електронна адреса заявника для листування з ДПС.

ДПС оприлюднює та оновлює на власному веб порталі інформацію з Переліку ПФУ із зазначенням **ідентифікаційних та реєстраційних даних** ПФУ.

Якщо відбувається зміна в даних, вказаних в п.10.1 та 10.4, або для усунення розбіжностей або помилок, потрібно подати заяву про внесення змін та оновити інформацію.

Внесення змін в Перелік ПФУ щодо ПФУ

ЗАЯВА

про взяття на облік / зняття з обліку підзвітної фінансової установи

Тип заяви (оберіть тип заяви)	☒	про взяття на облік
	☐	про внесення змін про ПФУ
	☐	про зняття з обліку

Необхідне позначити знаком «√» або «X»

Тип Фінансової Установи (вкажіть основний)	☐	Депозитарна Установа
	☐	Кастодіальна Установа
	☐	Визначена Страхова Компанія
	☐	Інвестиційна Компанія

Необхідне позначити знаком «√» або «X»

+ 1. Подання звітності за інші організації

Заявник подаватиме звіт про підзвітні рахунки за іншу Організацію - ПФУ, що не є юридичною особою (партнерство, траст, пайовий фонд чи інше правове утворення), або за корпоративний фонд?	☐	так ¹
	☐	ні

Необхідне позначити знаком «√» або «X»

2. Ідентифікаційні дані (з урахуванням змін)

2.1	Податковий (реєстраційний) номер ²	ЄДРПОУ
2.2	Найменування ³	
2.3	Електронна адреса для листування	

Якщо вам потрібно внести зміни до відомостей про ПФУ в Переліку ПФУ (у тому числі, якщо ви при первинній реєстрації допустили помилку), подайте заяву про внесення змін

Крім розділу 1 та рядка 2.1, які заповнюються обов'язково, заявник заповнює лише ті інші поля, передбачені для заяви про взяття на облік, у які вносяться зміни

Фінансовий Рахунок

- Депозитний Рахунок
- Кастодіальний Рахунок
- Договір Страхування з Викупною Сумою
- Договір Ануїтету
- Частка у Капіталі

якщо рахунок не є
Виключеним Рахунком

Рахунок фізичної особи

Існуючий Рахунок

З високою вартістю

З низькою вартістю

Новий Рахунок

Рахунок організації

Існуючий Рахунок

Новий Рахунок

Якщо власником рахунку є інша
Фінансова Установа, то такий рахунок
не підлягає НКП

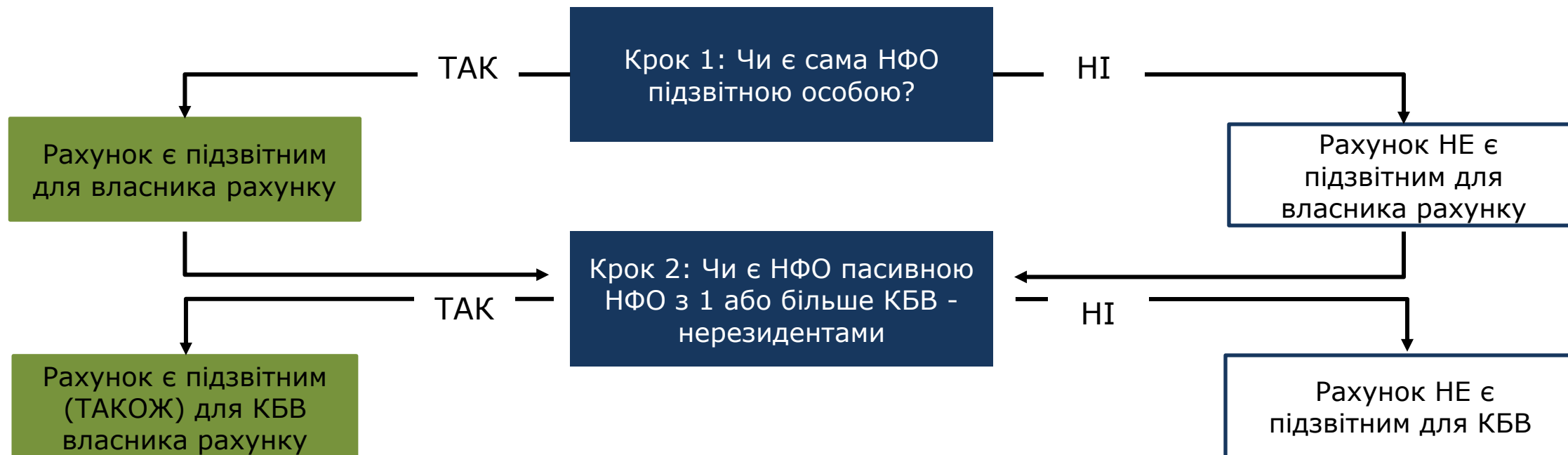
Термін «Підзвітна Особа» означає: особу Підзвітної Юрисдикції*, **відмінну від:**

- корпорації, акції якої регулярно торгуються на одному або декількох організованих ринках цінних паперів;
- будь-якої корпорації, яка є Пов'язаною Організацією для корпорації, описаною в попередньому абзаці;
- Урядової Організації;
- Міжнародної Організації;
- Центрального Банку; або
- **Фінансової Установи.**

*Термін «**Особа Підзвітної Юрисдикції**» означає фізичну особу або Організацію, яка є резидентом Підзвітної Юрисдикції, відповідно до податкового законодавства такої юрисдикції, або правонаступника померлої особи, яка була резидентом такої Підзвітної Юрисдикції [...]

Увага! Фінансова Установа (у значенні CRS) ніколи не може бути Підзвітною Особою або Пасивною НФО.

Кроки для визначення підзвітності рахунка нефінансової організації (НФО)

«НФО» означає будь-яку Організацію, яка не є Фінансовою Установою (нефінансова організація).

НФО поділяються на «активні» та «пасивні». НФО є «пасивною», якщо вона **не** відповідає ознакам «активної» НФО. Ознаки «активної» НФО:

- Пасивні доходи <50% валового доходу та активи, що приносять пасивні доходи, <50% усіх активів НФО за попередній календарний рік;
- Публічні компанії та їх пов'язані особи;
- Неприбуткові організації, урядові організації та міжнародні організації;
- Новостворені НФО (протягом 24 місяців після реєстрації), які не планують надавати фінансові послуги;
- НФО, що не були Фінансовими Установами протягом останніх 5 років та перебувають у процесі реорганізації (ліквідації).

Строки завершення НКП (п.53-1 розділу XX ПКУ, р.V та р.VII Порядку застосування CRS)

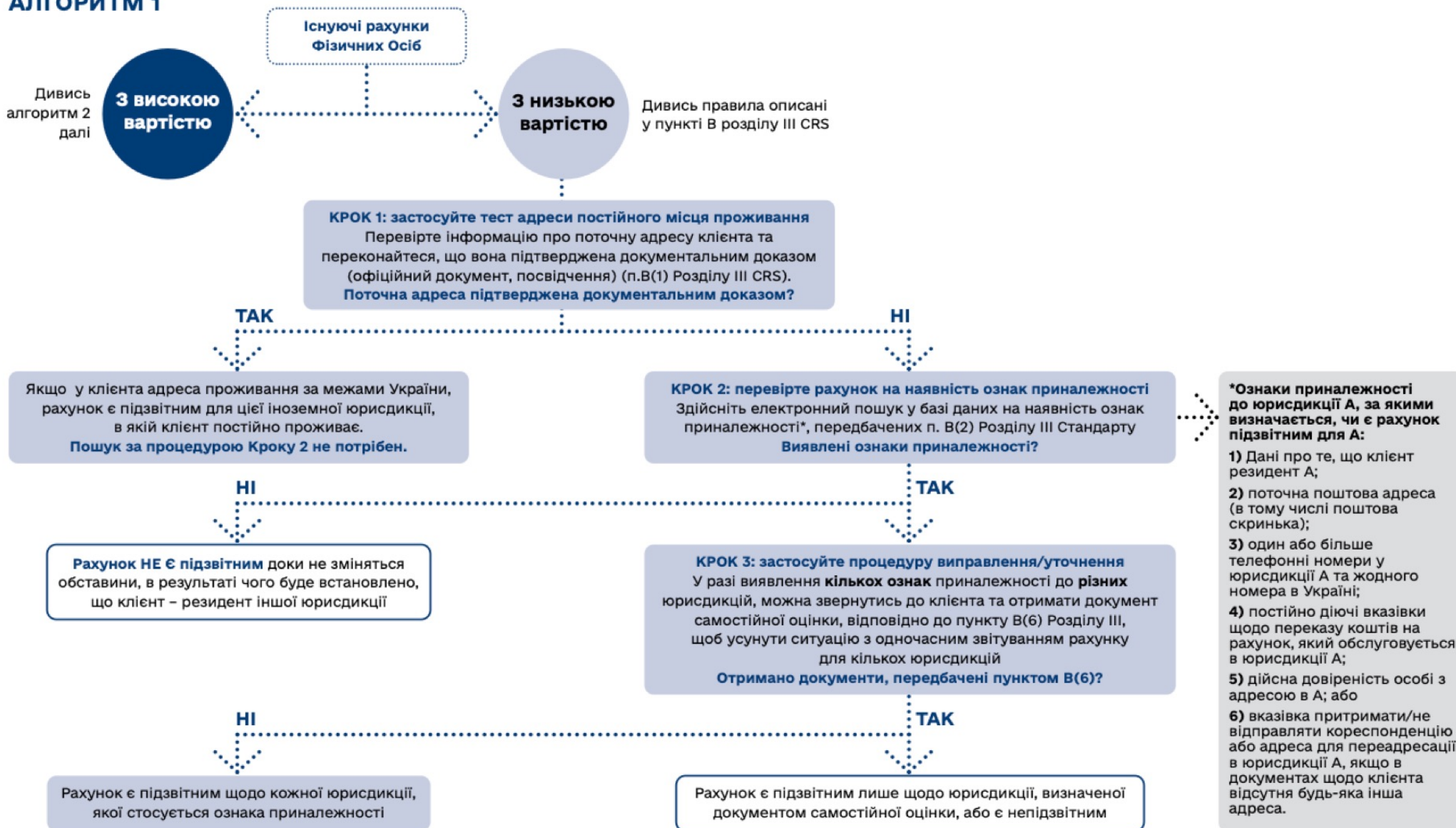
Фінансовий Рахунок		Термін завершення НКП	Термін для включення у звіт про підзвітні рахунки	Заплановані дати обміну з іншими країнами
Нові Рахунки (відкриті, починаючи з 1 липня 2023)		31 грудня 2023	1 липня 2024	30 вересня 2024
Існуючі Рахунки (ведуться Підзвітною Фінансовою Установою) станом на 30 червня 2023	Рахунки з Високою Вартістю (для ФО)	31 грудня 2023	1 липня 2024	30 вересня 2024
	Рахунки з Низькою Вартістю (для ФО)	31 грудня 2024	1 липня 2025	30 вересня 2025
	Рахунки Організацій*	31 грудня 2024	1 липня 2025	30 вересня 2025

- Рахунки з Високою Вартістю: Рахунки Фізичних Осіб з залишком або вартістю понад 1 млн доларів США станом на 30 червня 2023
- Рахунки з Низькою Вартістю: Рахунки Фізичних Осіб з залишком або вартістю, що не перевищує 1 млн доларів США, станом на 30 червня 2023
- ***Існуючі** Рахунки Організацій з залишком або вартістю, що перевищує 250 тис. доларів США станом на 30 червня 2023
 - **Існуючі** Рахунки Організацій з залишком або вартістю, що не перевищує 250 тис. доларів США станом на 30 червня 2023, підлягають НКП після перевищення балансу (вартості) порогу у 250 тис. доларів США. Тест застосовуються на 31 грудня 2023 та на 31 грудня кожного наступного року

Розділ III CRS – розділ V Порядку застосування CRS (НКП рахунків ФО з низькою вартістю)

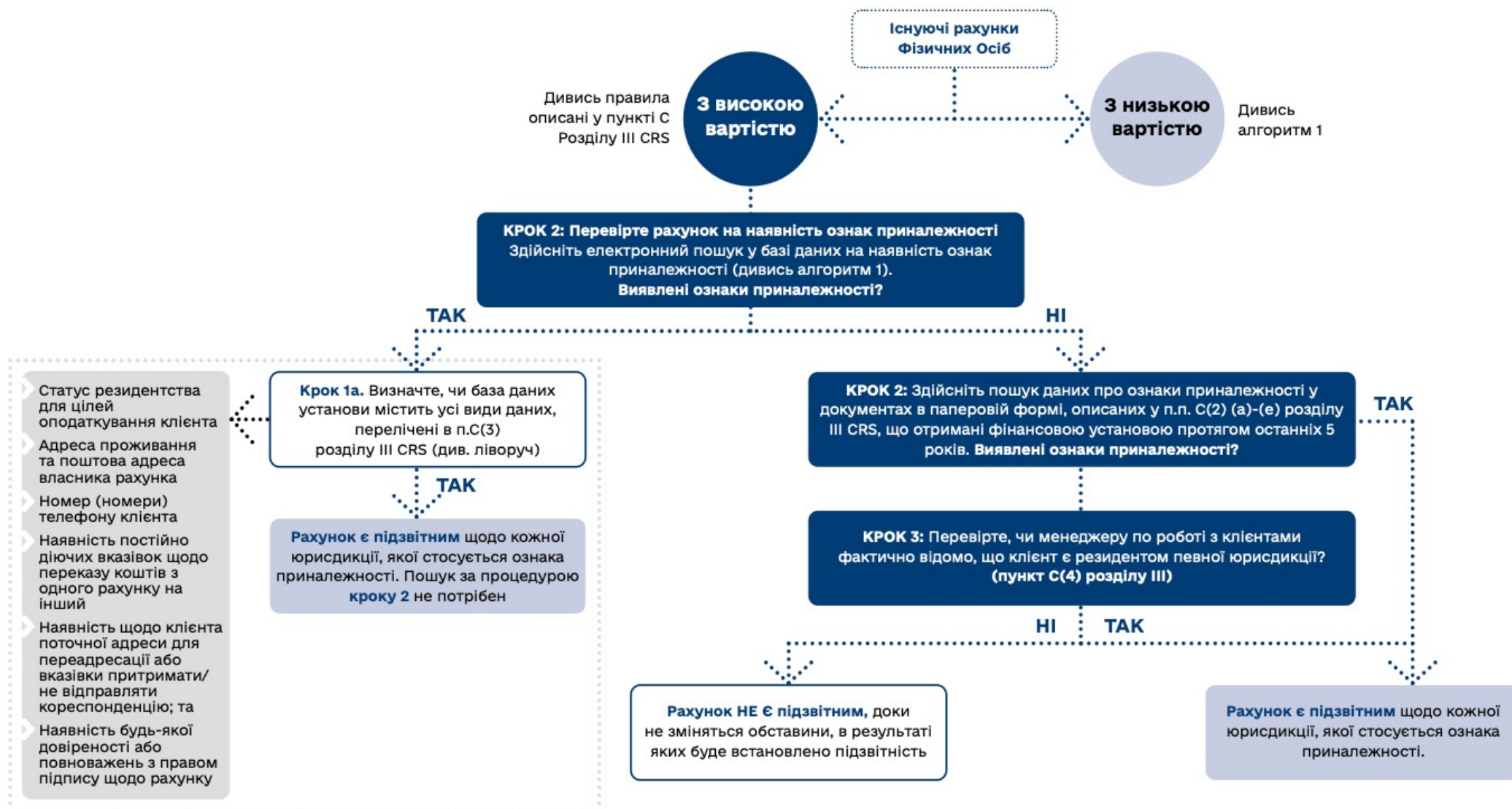
АЛГОРИТМ 1

Розділ III CRS – розділ V Порядку застосування CRS (НКП рахунків ФО з високою вартістю)

АЛГОРИТМ 2

Розділ IV CRS – розділ VI Порядок застосування CRS: НКП нових рахунків ФО

- При відкритті нових рахунків фізичних осіб, незалежно від вартості рахунку, підзвітна фінансова установа завжди зобов'язана отримати документ самостійної оцінки CRS.
- Фінансова установа має право покладатись на документ самостійної оцінки, якщо немає підстав вважати, що надана інформація неточна або недостовірна. Достовірність перевіряється на основі інформації, отриманої фінансовою установою у зв'язку з відкриттям або веденням рахунку, у тому числі будь-якої документації, зібраної відповідно до процедур фінансового моніторингу.
- **Зразки форм документів самостійної оцінки:**
https://mof.gov.ua/uk/sample_forms_of_self-certifications

Обов'язок клієнта надати ПФУ документ самостійної оцінки CRS

- **Податковий кодекс:**

39³.2.2. У випадках, визначених Угодою FATCA та/або Загальним стандартом звітності CRS, фінансові агенти повинні вимагати, а власники рахунків зобов'язані надавати фінансовим агентам:

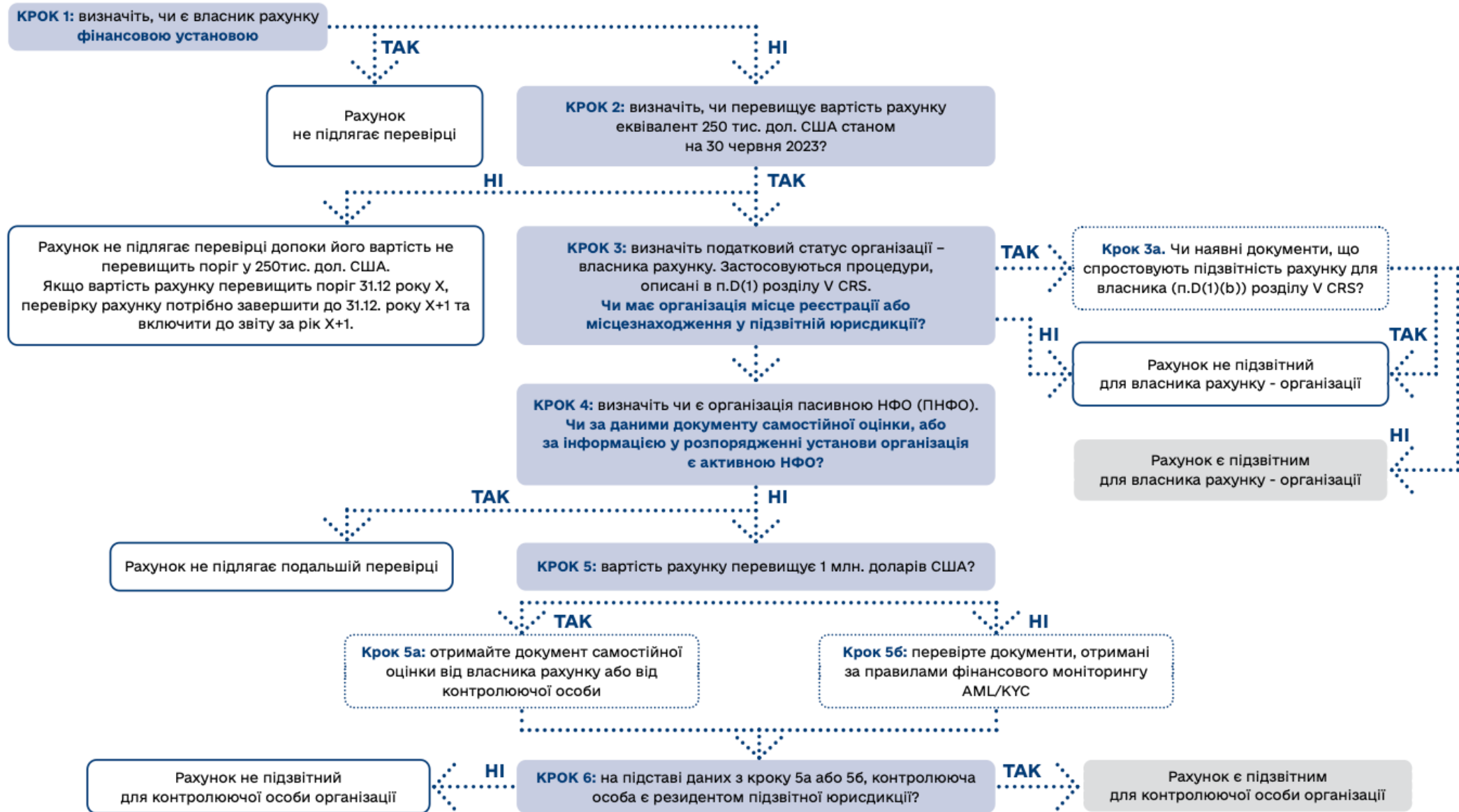
...

2) документ самостійної оцінки статусу податкового резидентства стосовно себе та/або стосовно контролюючих осіб відповідно до вимог Загального стандарту звітності CRS для встановлення держави (території), резидентом якої є власник рахунку та/або контролююча особа (далі – документ самостійної оцінки CRS);

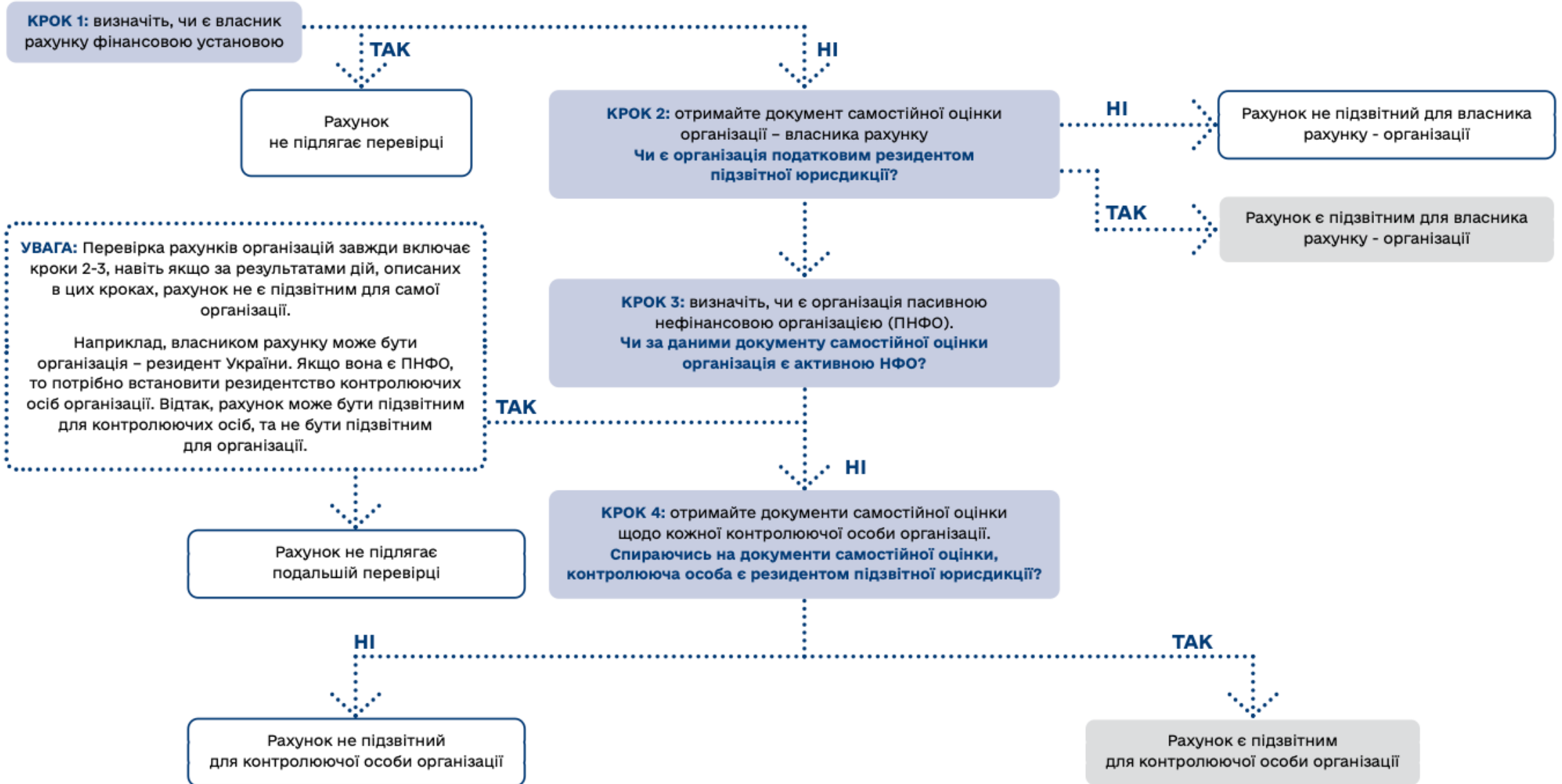
3) **іншу інформацію та/або документи**, необхідні фінансовому агенту для вжиття заходів належної комплексної перевірки фінансових рахунків, встановлення їх підзвітності та складання звітності за підзвітними рахунками на виконання вимог Угоди FATCA та/або Загального стандарту звітності CRS відповідно до підпункту 39³.1.3 пункту 39³.1 цієї статті.

- **Вимоги до документації, на яку ПФУ може покладатись під час здійснення НКП**, викладені у розділах IX та XII Порядку застосування CRS.
- У підпунктах 39³.2.2.1-39³.2.2.5 статті 39³ Податкового кодексу врегульовано, які дії зобов'язана вчинити ПФУ, **якщо клієнт надає неповні або недостовірні відомості** у документі самостійної оцінки.
- **Якщо під час податкової перевірки ПФУ не зможе надати документи самостійної оцінки щодо понад 25% усіх її фінансових рахунків, це вважається істотним порушенням вимог статті 39³ Податкового кодексу, за яке засовується найбільший штраф (1% від виручки ПФУ відповідно до п.118¹.7 Податкового кодексу).**

Розділ V CRS – розділ VII Порядку застосування CRS (НКП існуючих рахунків організацій)

Розділ VI CRS – розділ VIII Порядку застосування CRS (НКП нових рахунків організацій)

Штрафи

Норма ПКУ	Правопорушення	Розмір штрафу	Коли застосовується
117.6	Неподання заяви про взяття ПФУ на облік	30 МЗП	З 1 січня 2024 року (дедлайн для первинної реєстрації – 31.12.2023)
118 ^{1.1}	Неподання звіту про підзвітні рахунки	100 МЗП	З 1 січня 2024 року (перший звіт за липень-грудень 2023 подається до 1 липня 2024)
118 ^{1.2}	Ненадання повідомлення про депонентів-інвесторів ІСІ відповідно до п.39-3.11 ПКУ	30 МЗП	З 1 січня 2024 року
118 ^{1.3}	Несвоєчасне подання звіту, несвоєчасне подання виправленого звіту на вимогу ДПС	0,5 МЗП за день прострочення але не більше 100 МЗП	З 1 січня 2025 року (у половинному розмірі), з 2026 року – в повному
118 ^{1.4}	Подання звіту про підзвітні рахунки з неповними або недостовірними відомостями чи помилками	0,5 МЗП за кожну помилку	З 1 січня 2025 року (у половинному розмірі), з 2026 року – в повному
118 ^{1.5}	Дії, передбачені пунктом 118 ^{1.4} цієї статті, вчинені ПФУ внаслідок невиконання, неналежного виконання або порушення правил НКП, а також умисне невключення до звіту інформації про підзвітний рахунок	5% від вартості рахунку але не більше 200 МЗП	З 1 січня 2025 року (у половинному розмірі), з 2026 року – в повному
118 ^{1.6}	Порушення вимог щодо строків зберігання документів	1 МЗП	З 1 січня 2025 року (у половинному розмірі), з 2026 року – в повному
	Те ж саме, якщо документ стосується підзвітного рахунку	50 МЗП	З 1 січня 2025 року (у половинному розмірі), з 2026 року – в повному
118 ^{1.7}	Систематичне умисне (більше 2 разів протягом 24 календарні місяців) або інше істотне порушення вимог статті 39 ⁻³ Кодексу	1% від виручки за рік	З 1 січня 2025 року (у половинному розмірі), з 2026 року – в повному
118 ^{-1.8}	Умисне надання недостовірної інформації власником рахунку	100 МЗП	З 1 січня 2025 року (у половинному розмірі), з 2026 року – в повному

Підрозділ 10 розділу XX Податкового кодексу:

53¹.3. Установити такі особливості застосування положень статті 39-3 цього Кодексу у частині, що стосується застосування Загального стандарту звітності CRS, протягом перехідного періоду:

2) за порушення, вчинені фінансовими агентами та власниками рахунків **до 31 грудня 2024 року включно**, штрафні (фінансові) санкції, передбачені пунктами 118-1.3-118-1.8 статті 118-1 цього Кодексу, **не застосовуються**, а за порушення, вчинені у період з 1 січня по 31 грудня 2025 року, - застосовуються у 0,5 розміру відповідного штрафу.

Нові штрафи (стаття 118¹ ПКУ) за правопорушення, **вчинені** у періоди...

2023

не застосовуються

2024

застосовуються з
коефіцієнтом 0,5

2025

з 2026

Штраф за неподання заяви про реєстрацію ПФУ та за неподання звіту про звітні рахунки застосовується у повному обсязі, починаючи з 2024 року

Завдання для бізнесу: що та коли потрібно зробити (1)

№	Захід	Строк	Коментар
1	Визначити чи Ви відповідаєте критеріям Депозитарної Установи, Кастодіальної Установи, Інвестиційної Компанії або Визначеної Страхової Компанії	До 30 червня 2023	Див. визначення у розділі II проекту Порядку застосування Загального стандарту звітності
2	Розробити внутрішні документи, що регулюють порядок забезпечення комплаєнсу з вимогами CRS у Вашій фінансовій установі, включаючи форми документів самостійної оцінки	Невідкладно, але не пізніше грудня 2023	Вимоги до змісту внутрішніх документів описані у пункті 5 розділу IV та розділі XI проекту Порядку застосування Загального стандарту звітності
3	Станом на 30 червня 2023 : скласти перелік Існуючих Рахунків	30 червня 2023	Грудень 2023 року
4	З 1 липня 2023: <ul style="list-style-type: none">Застосовувати правила належної комплексної перевірки (НКП) при відкритті Нових РахунківВимагати документи самостійної оцінки CRS (self-certification) у клієнтівЗа необхідності (якщо буде прийняте відповідне рішення), інтегрувати збір нових документів у AML/KYC процедуриВідмовляти у відкритті рахунків або укладенні договорів клієнтам, які не надають документи самостійної оцінки CRS	З 1 липня 2023 ...	

Завдання для бізнесу: що та коли потрібно зробити (2)

№	Захід	Строк	Коментар
5	Стати на облік у ДПС (через електронний кабінет)	31 грудня 2023	
6	Завершити НКП щодо Існуючих Рахунків з Високою Вартістю	31 грудня 2023	
7	Подати перший звіт про підзвітні рахунки за липень-грудень 2023 року	1 липня 2024	

Міністерство
фінансів
України